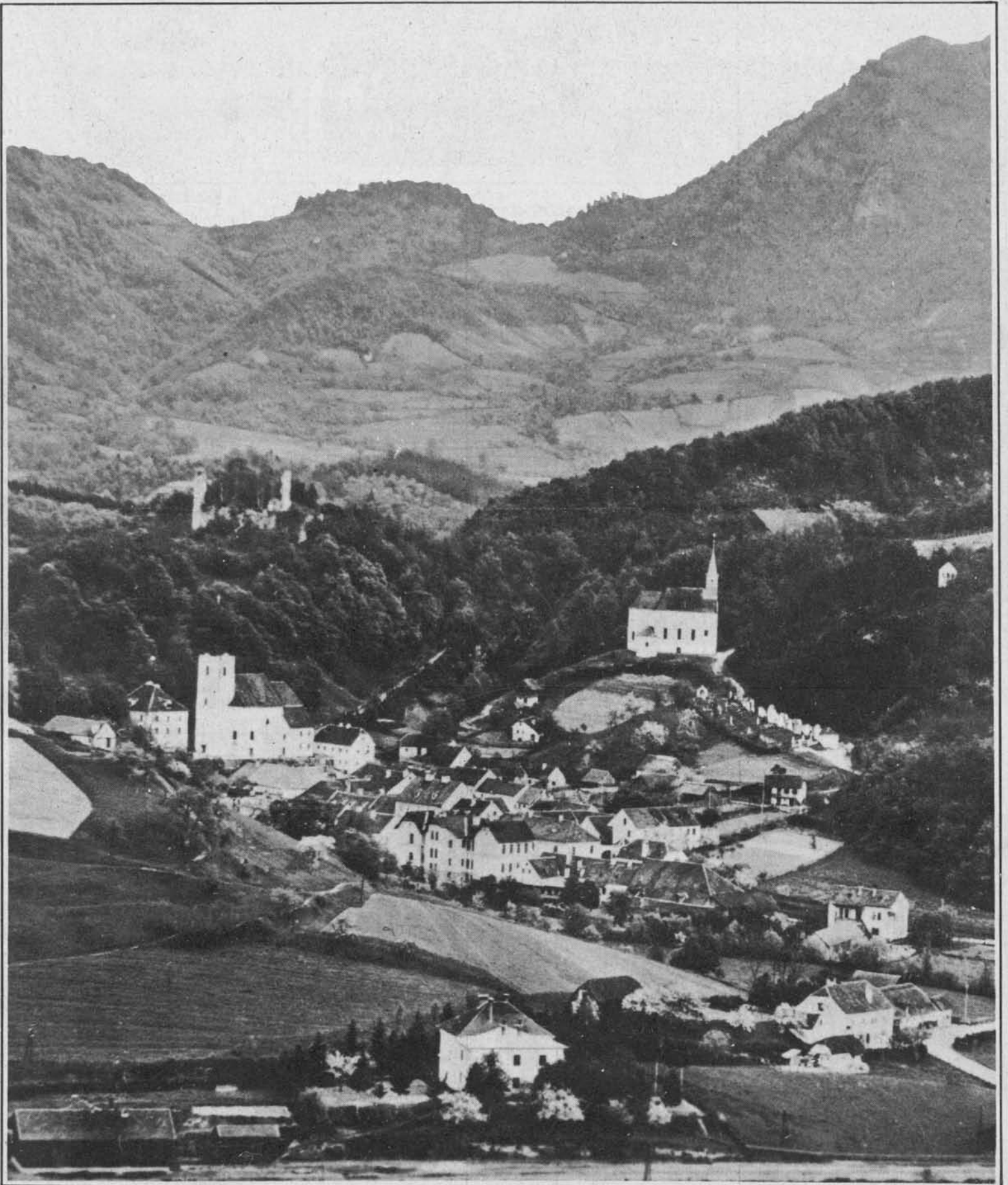

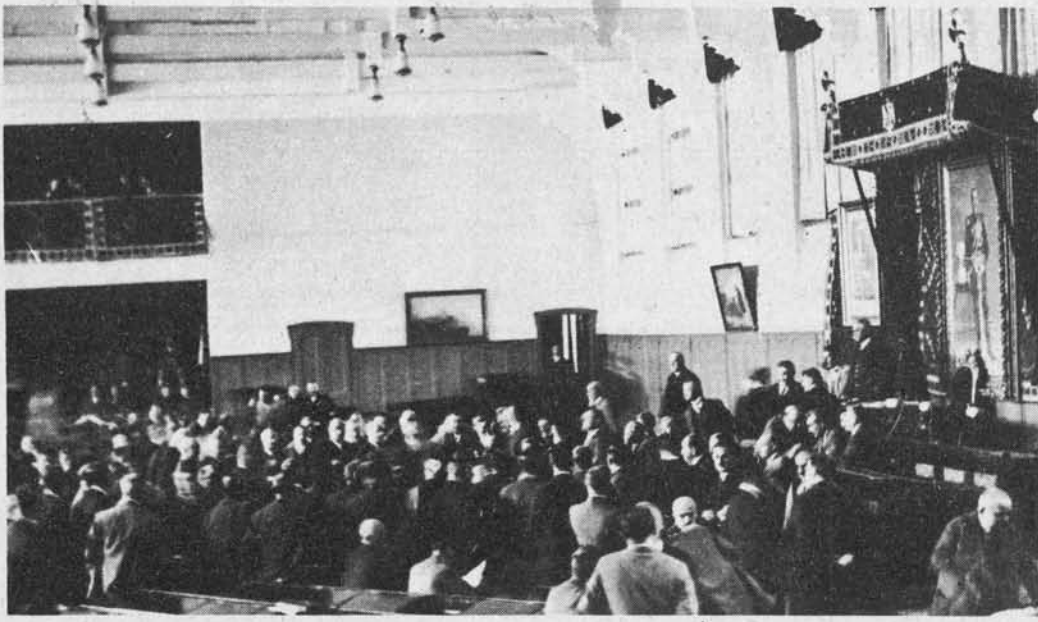
Ilustrirani **Slovenec**

Leto III ♦ Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 23. okt. 1927, števil. 241 ♦ Števil. 43

(Foto Bayer)

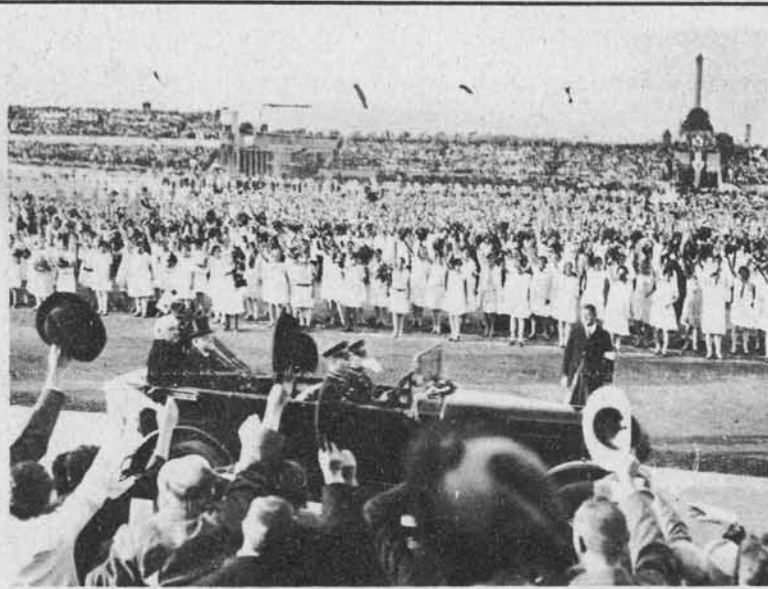
Lepote slovenske zemlje: Rogatec z Donačko goro v ozadju

**Pogled na otvoritveno sejo naše narodne skupščine
v Belgradu dne 5. oktobra t. l.**

Gene Tunney

ki si je pred kratkim vnovič priboril svetovno prvenstvo v rokoborbi, in sicer v boju z J. Dempseyem.

S proslave Hindenburgove 80 letnice

Stari maršal in predsednik nemške republike je nekak idol celokupnega nemškega naroda; zato je bila tudi proslava njegovega jubileja nadvse veličastna. Na levi sliki ga vidimo na berlinskem stadionu, kjer ga je pozdravilo 50.000 otrok; desna slika nam pa kaže proslavo njegove osemdesetletnice pred dunajskim dvorom.

K revoluciji v Mehiki

V Mehiki je izbruhnila krvava revolucija proti nasilnemu predsedniku Callesu, ki z ognjem in mečem zatira katoličane. Leva slika nam kaže Callesa (prvi na levi), desno od njega gre njegov prednik Obregon, ki kandidira tudi za njegovega naslednika, na stopnicah je pa videti vojn. ministra J. Amarra. Desna slika kaže mehiško konjenico pri odhodu v boj proti revolucionarjem.

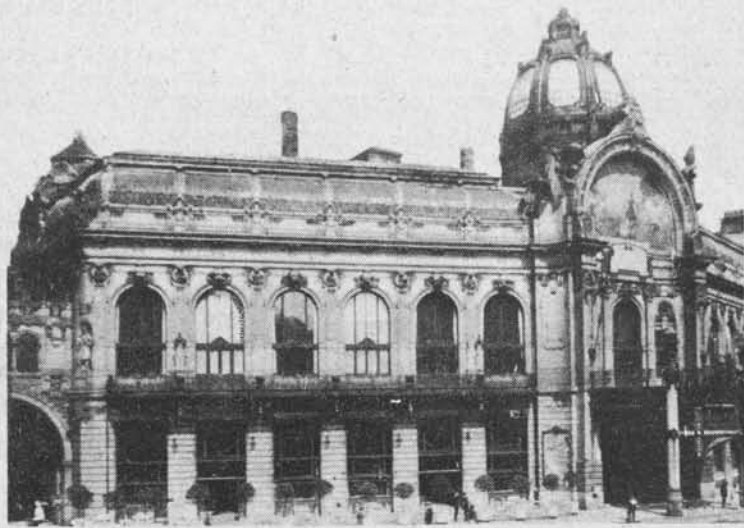
Dr. Ninko Perić

začasni predsednik naše narodne skupščine, ki bo pa izvoljen tudi za stalnega predsednika.

Z zlate maše goriškega nadškofa dr. Sedeja

ki jo je daroval dne 27. avgusta t.l.: Slavnostni sprevod iz cerkve v Cerknem. Med množico je videti več italijanskih uniform, ki so provocirale slavnostno razpoloženo ljudstvo.

Reprezentančni dom v Pragi

kjer se je vršila od 7. septembra do 9. t. m. razstava modernega slovenskega slikarstva.

Pogled v del razstave

modernega slovenskega slikarstva, ki jo je priredila v Pragi naša Narodna galerija in ki je izborno uspela.

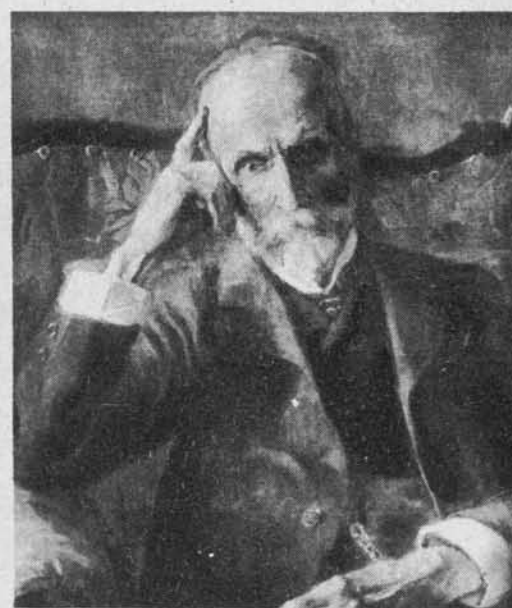
Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Grohar Ivan (1867—1911), slikar.

Grabrijan Jurij 1800—1882). pisatelj in politik.

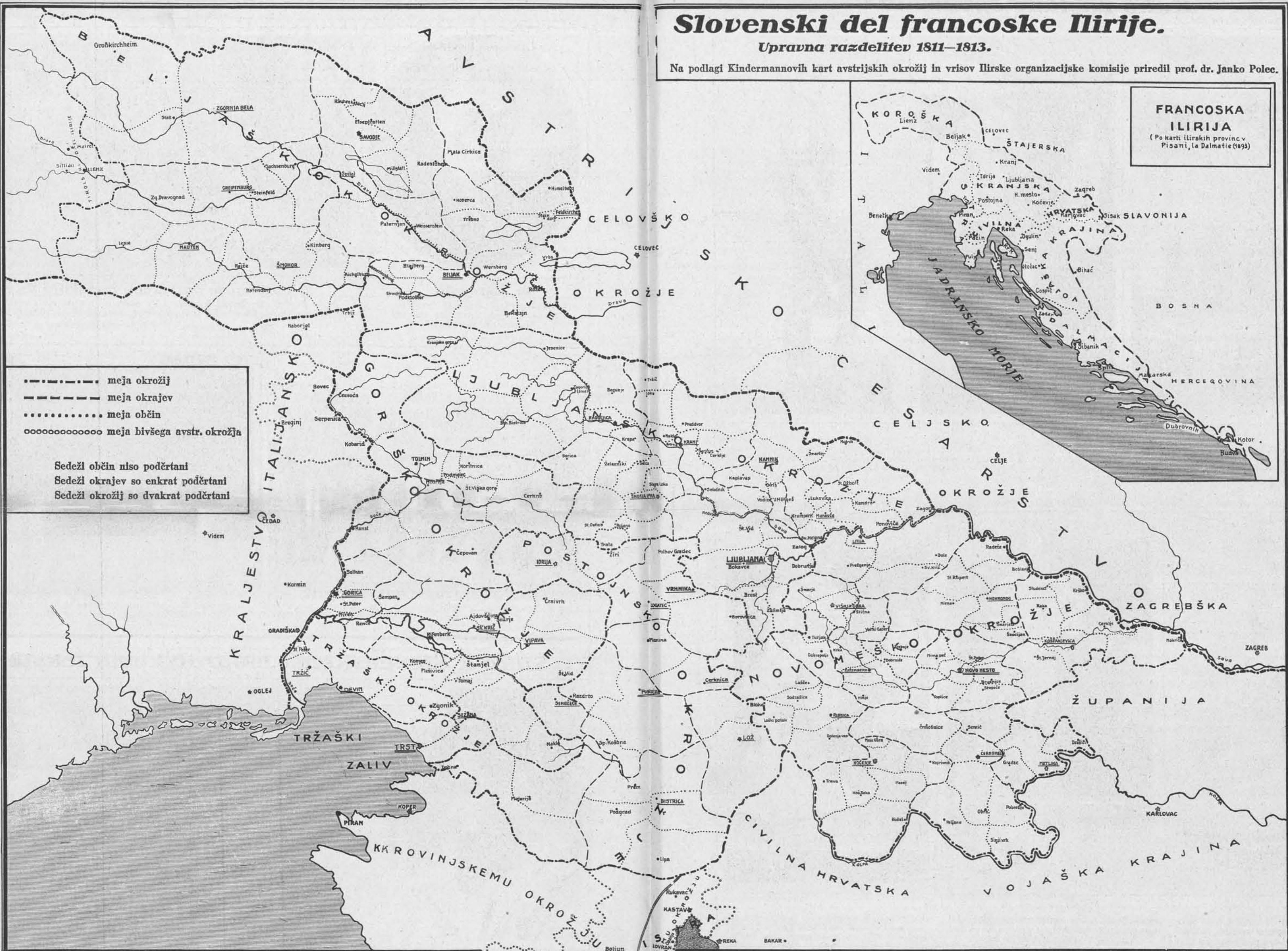

Gerbic Fran (1840—1917), glasbenik in skladatelj.

Slovenski del francoske Ilirije.

Upravna razdelitev 1811-1813.

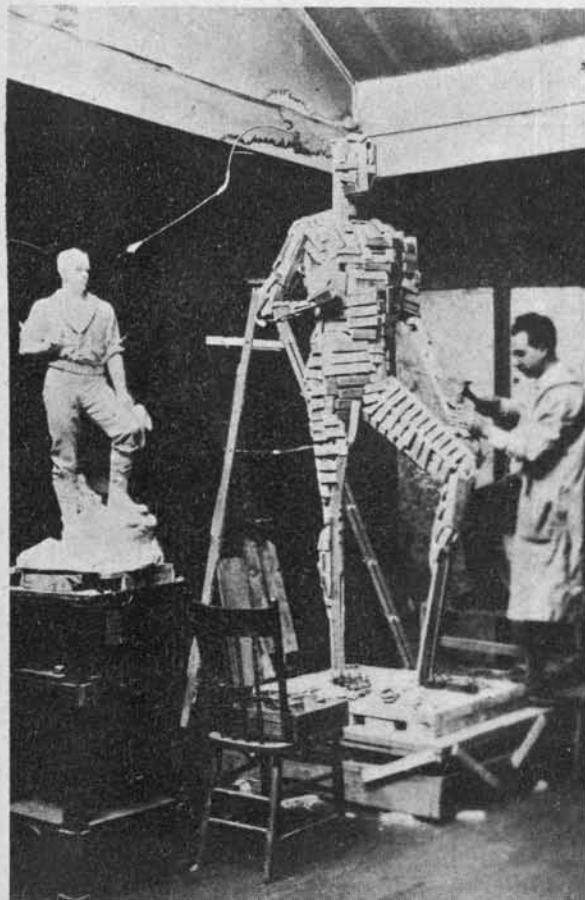
Na podlagi Kindermannovih kart avstrijskih okrožij in vrisov Ilirske organizacijske komisije priredil prof. dr. Janko Polec.

- - - - - meja okrožij
 - - - - - meja okrajev
 meja občin
 oooooooooo meja bivšega avstr. okrožja

Sedeži občin niso podčrtani
 Sedeži okrajev so enkrat podčrtani
 Sedeži okrožij so dvakrat podčrtani

FRANCOSKA ILIRIJA
 (Po karti ilirskih provinc v Pisani, la Dalmatie (1893))

Prva faza: Umetnik si naredi najprej majhen **osnutek**, kakor ga vidimo na levi, in na podlagi tega **zgradi ogrodje** za bodoči kip v naravni velikosti.

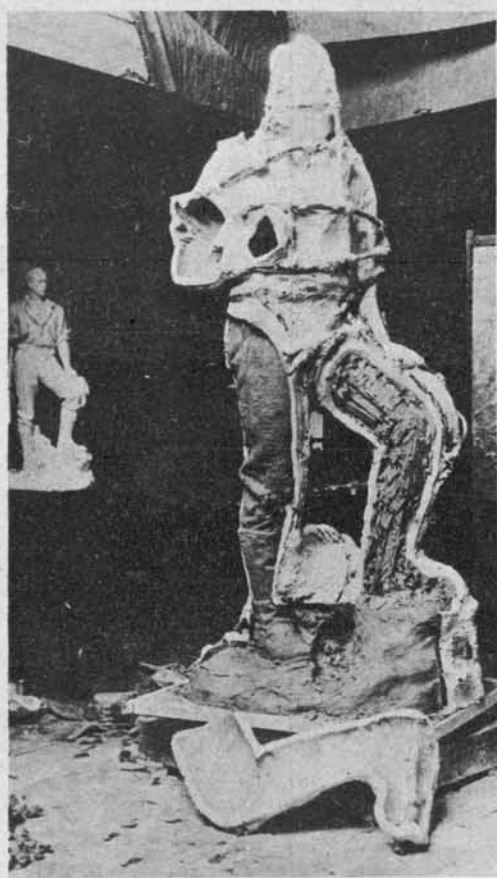
Druga faza: To ogrodje **obmeče z ilovico v glavni ploškvaš** in razmerjih **golega telesa**.

Tretja faza: Na to grobo obmetano telo začne nanašati **obleko** ter oblikovati posamezne **dele telesa** v podrobnostih ter ga popolnoma skonča v glini.

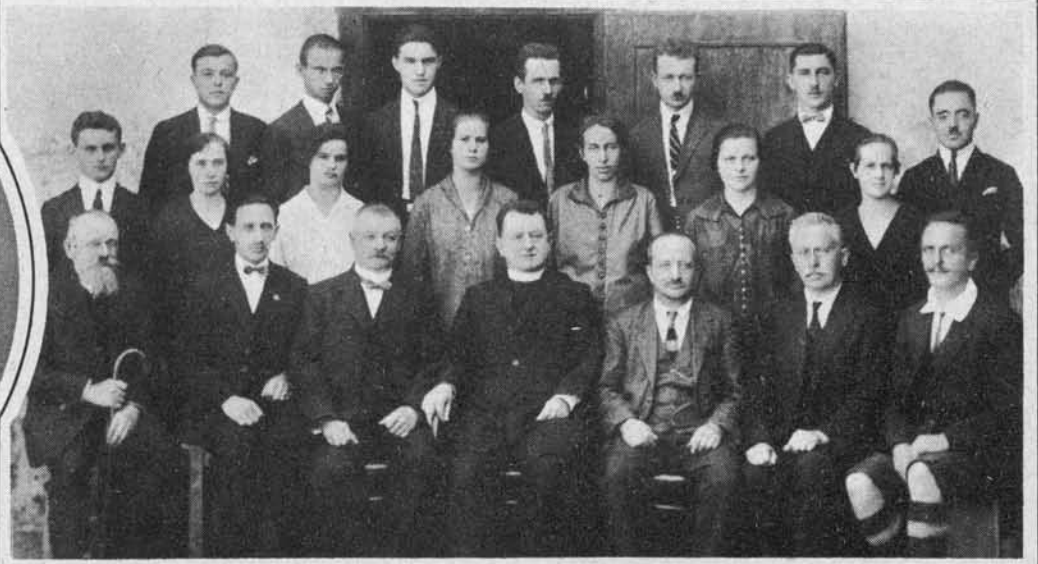
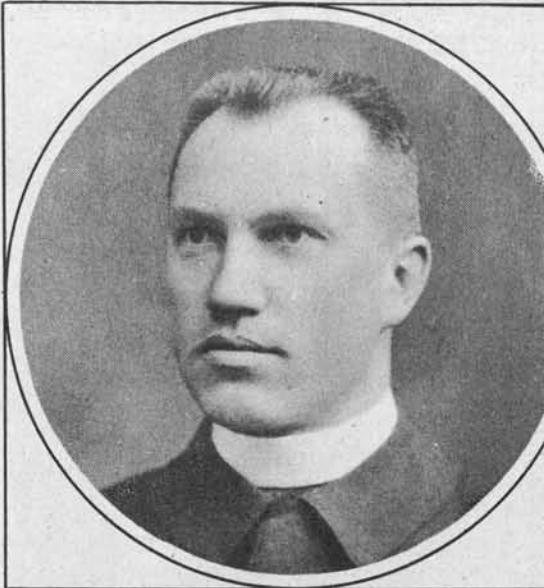
Četrta faza: V glini dovršeni kip se nato pripravi za **vlivanje v sadri**, in sicer tako, da se ga razdeli s pločevino na primerne dele in **obmeče s sadro**, kakor vidimo na sliki.

Peta faza: Ko se **sadren omet** osuši, ga umetnik **odloči** od ilovice in odločeni deli tvorijo **negativ kipa**.

Šesta faza: V negativ vlije nato sadro, da dobi **pozitivni odlitek** kipa v naravni velikosti. Tako pripravljen sadren kip se pošlje v livarno, kjer ga vlijejo v bron, ali ga pa izkleshe umetnik iz kamna.

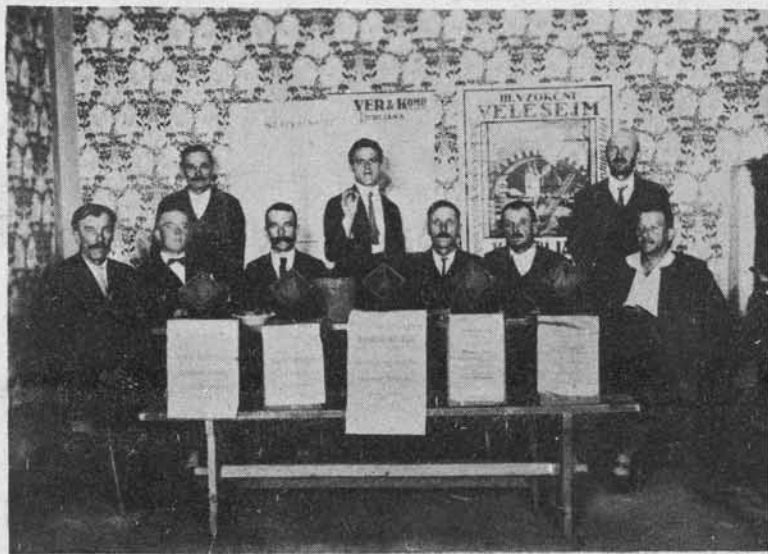

Prof. Anton Kolarič

odličen delavec v raznih organizacijah, ki je obhajal 9. t. m. tridesetletnico mašništva.

K selitvi Mošorjeve fiskarne iz Prevalj v Celje

(ki je bila do prevrata v Celovcu). Tehnično osebje: spredaj sede od leve na desno stavec Jos. STERGAR st. (v p.), nadstrojnik J. LUTMAN, poslovodja Iv. KOLENC, ravnatelj **J. Zeičen**, knjigoveški mojster A. TRČEK, faktor Fr. MILAVEC in strojni stavec Jos. STERGAR ml.; zadaj izučeno in pomožno osebje.

Še z enega volišča: Pogled v volilni lokal in na volilno komisijo v Orehovici (okraj Novo mesto), kjer je dobila l. 1925. SLS od 211 oddanih glasov samo 69, pri zadnjih volitvah pa od 228 že 117. Samostojneži so imeli pripravljene že mlaje z napisi, pa so jih morali potrfiti zopet pospraviti. Srednji na sliki drži v rokah volilno kroglico.

Originalno tekmo v teku so priredili 25. m. m. pri Drašlerju na Dolu pri Borovnici. Skušali so se namreč močje, stari 50—80 let; tekmovalcev je bilo 12; zmagal je 79letni Jakob Suhadolnik (X).

Razstava umetnostne šole „Probuda“

ki se je vršila v začetku septembra t. l. na ljubljanski srednji tehniški šoli. Šola se vzdržuje že sedmo leto le s požrtvovalnostjo učiteljev, brez kakršnekoli državne podpore.

Cerkveni in pevski zbor na Viču

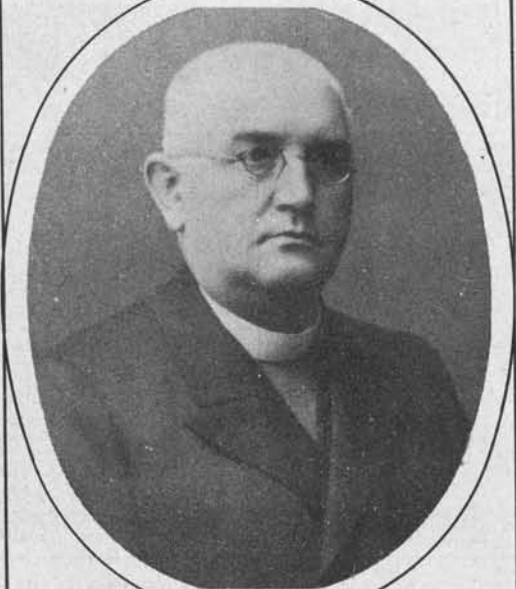
pri Ljubljani s svojim predsednikom A. Oblakom in pevovodjo Fr. Kanizijem v sredini.

Ob 50 letnici Dijaške in ljudske kuhinje v Ljubljani

Marija Janežič

sedanja namestnica kuhinjske načelnice in bivša načelnica kuhinje pri Dijaški in ljudski kuhinji.

Dr. Ivan Svetina

častni kanonik in predsednik dijaške kuhinje od leta 1919. do danes.

Alojzija Hafner

kuhinjska načelnica Dijaške in ljudske kuhinje od leta 1919. dalje.

„Staro strelišče“, sedaj Ljudski dom

kjer je nastanjena kuhinja od začetka do danes.

Dijaška in ljudska kuhinja v Ljubljani — otvorjena dne 15. aprila 1877 — je gotovo ena najbolj znanih in zaslužnih karitativnih naprav v Sloveniji. Na tisoče dijakov se ima njej zahvaliti, da so se mogli izstudirati. Zadnja leta prehranjuje dnevno okroglo po 80 dijakov in do 300 drugih gostov. Vodili so jo doslej prvi predsednik (1877—1897) stotnik V. Hübschmann, soustanovitelj in drugi predsednik (1897—1907) tovarnar A. Dreise, tretji predsednik (1907—1919) kanonik Kržič in „oče dijakov“ Luka Jeran.

K članku o Krekovi sliki (v 40. številki).

Seveda pa so Krekovi prijatelji in znanci tem bolj želeli dobiti Krekovo sliko, čim bolj se je Krek tega branil in čim popularnejši je postajal. Iskali so prilike, da bi ga prijeli tako, da bi se ne mogel izmuzniti. Taka prilika se je ponudila ob blagoslovitvi zastave sv. Mihaela za Slovensko krščansko socialno zvezo dne 28. maja 1899. Stvar sta vzela v roke takratni podpredsednik SKSZ Luka Smolnikar in tajnik SKSZ Ivan Štefe. Najprej se je sklenilo, da se bo dal ves pripravljalni odbor za to prireditve fotografirati. Nato sta vpregla v svojo akcijo še takratnega predsednika SKSZ Karla Pollaka in njegovo soprogo, ki je bila kumica pri blagoslovitvi zastave. Karel Pollak je žrtvoval že prej za SKSZ znatne vsote; tudi za to zastavo: sv. Mihaela z mečem, ki je bila Kreku prav všeč, je znatno prispeval. In skupnemu koncentričnemu napadu se je Krek vdal. Norčeval se je sicer iz vseh, ko so šli k fotografu Rovšku, češ, kako so neumni, da se dajo slikati, in posebno mnogo dovtipov je šlo na račun Ivana Štefeta, v katerem je slutil Krek glavnega zarotnika — a fotografirati se je le dal. Fotograf je imel naročeno, naj pri sliki zlasti pazi na Kreka. Vsi so bili radovedni, kako se bo Krek držal. Ta se je postavil na skrajno desnico in je gledal ostro, kakor bi bil na najburnejšem shodu, s pogledom, kakor bi metal iskre okoli sebe. Slika se je prav posrečila; še strelce njegovih oči so vidne. (Objavljena je v lanskem letniku Ilustriranega Slovenca na str. 135.) Po slikanju je šel Krek z Moškercem skupaj domov in se je držal precej čemereno. Rekel je, da človek ne sme nikdar o sebi reči, da kake stvari ne bo storil; toda »Pollaku nisem mogel odreči; zato sem napravil to traparijo«. Moškerca ga je ob tej priliki vprašal, ali se ni dal slikati za legitimacijo kot poslanec. Krek je rekel, da se je dal, »toda v roke je ne boste dobili«.

Ko je SKSZ pripravljala svoj prvi Koledarček za 1905, so zopet prosili Kreka za sliko. Zaman seveda. Posneli so jo tedaj po sliki iz leta 1899. ter jo objavili v Koledarčku. Krek ni hotel tega Koledarčka potem nikdar vzeti v roke.

Tisk Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani

Pogled v prostore Dijaške in ljudske kuhinje v Ljubljani.

Leta 1907. je bil drugič izvoljen v parlament. Slikati se je dal po amaterju, ki ga je napravil pol belega in pol črnega. »Hudirja, tako grd pa menda nisem!« se je šalil Krek.

Pač pa eksistira še ena poznejša, prav čedna slika Krekova za legitimacijo. Objavljena je bila kmalu po njegovi smrti v Družinski pratiki. (Večino teh podatkov imam od Mihe Moškerca, ki mi je ob tej priliki pravil tudi, da je imel Krek, ko je bil prvokrat poslanec, legitimacijo samo za III. razred na železnici, oziroma da se je takrat vedno vozil samo v tretjem razredu.)

Najbolj znana je njegova slika z lastnoročnim podpisom iz poslednje dobe njegovega življenja s tistim znanim njegovim klobukom, s katerim je bil šel v maju 1917 celo v avdienco k cesarju Karlu. Ima jo njegov prijatelj Bajda Kazak — Trentar.

I. D.

Dostavek uredništva.

Mnenje, da je Krekova slika, ki smo jo objavili v št. 40., iz leta 1897., se je potrdilo. Dobili smo namreč o tej stvari pismo Krekovega prijatelja in sobnega tovariša v semenišču g. župnika Matije Slaka, ki nam sporoča tole:

Ko se je dal Krek leta 1897. slikati kot novoizvoljeni poslanec za legitimacijo, je prvotno nameraval vzeti eno samo sliko. Vzel pa je vendar dve za primer, da bi prvo sliko izgubil. In ta druga »rezervna« slika je prav tista, ki je objavljena v Il. Slovencu. Prišla je pa v uredništvo Il. Slovenca po čudnih potih. Prvotno jo je hranila Krekova sestra Cilka. Ta je bila menda leta 1898. ž njo v Mengšu pri župniku Zorc in jo je pokazala. Ko je župnik Zorec dobil v roke izredno rariteto, je ni maral več odstopiti lastnici (oziroma lastniku: saj je bila še vedno last Krekova) in jo je obdržal. Po njegovi smrti (1900) jo je rešil iz zapuščine takratni kaplan v Mengšu g. Matija Slak. Ko so po Krekovi smrti iskali njegovih slik za osnutke za spomenik, jo je posodil g. Slak na prošnjo svetniku Janezu Kalanu. Nadaljnja pot slike je pa znana iz št. 40.